

Kontaktperson
Jevgenija Palin
Gatuavdelningen
Centrala distriktet
Telefon: 08-508 262 09
jevgenija.palin@tk.stockholm.se

Till
Trafiknämnden 2006-11-14

Öka säkerheten vid Stadshuset. Skrivelse från Björn Nyström.

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner den lämnade redovisningen med förslag på åtgärd.

Göran Gahm
Tf

Per Magnus

Sammanfattning

Björn Nyström (kd) vill i en skrivelse 2006-08-15 att trafikkontoret ser över säkerheten för alla trafikanter vid Stadshuset för att minimera risker för olyckor.

Stadshuset har stora kulturhistoriska värden och en unik ställning i stadens byggnadsarv. Våren 2004 färdigställdes ombyggnaden av gatumarken vid Stadshuset. Under projektets gång skedde samråd med Stadsmuséet, Skönhetsrådet, Stadshusets lokalansvariga och visningsenhet m fl. Ombyggnaden resulterade i förbättrad trafiksäkerhet, orienterbarhet, trygghet och framkomlighet för alla trafikantgrupper. På Hantverkargatan, vid Stadshusets norra fasad finns idag en mer tydlig och säker åtskillnad av gång- och cykeltrafiken. Vid övergångsställen och mot entréer finns ett tydligt ledstråk med kantsten och granithällar. Ett nytt smidesräcke urskiljer och markerar upp cykelbanan vid busshållplatsen och vid övergångsstället. Cykelbanan i höjd med Stadshusets entré har en liten upphöjning för att dämpa farten för cyklister. Två gångpassager och ett markerat övergångsställe korsar cykelbanan i syfte att leda gående mellan norra och södra gångbanan och uppmärksamma cyklister.

Bilaga 1: Skrivelse T2006-320-01875:1. Öka säkerheten vid Stadshuset.

Bilaga 2: Skiss över förslag på förlängning av räcket.

Efter ombyggnaden bedöms trafiksituationen vid Stadshuset som mycket säkrare. Risker för olyckor mellan gående och cyklister kvarstår dock.

Trafikkontoret har diskuterat flera förslag på hur trafiksäkerheten vid Stadshuset kan förbättras. Det förslag som kontoret har idag är förlängning av räcket, som avgränsar cykelbanan och norra gångbanan vid busshållplatsen och vid övergångsstället. Förlängningen av räcket kommer att sträcka sig österut, med en öppning i höjd med Stadshusets entré. Denna åtgärd kommer att förhindra gående att korsa cykelbanan utanför de anordnade passagerna och ska bidra till ökad säkerhet.

Trafikkontoret kommer att utvärdera situationen kring trafikanternas säkerhet efter den genomförda åtgärden och ifall det skulle visa att ytterligare säkerhetshöjande åtgärder behövs, kommer kontoret att utarbeta dessa.

Bakgrund

År 2002 påbörjade Gatu-och fastighetskontoret ett programarbete för att förbättra tillgängligheten vid Stadshuset. En av punkterna som programmet innehöll var god trafiksäkerhet, orienterbarhet, trygghet och framkomlighet för alla trafikantgrupper. Dåvarande gatumarken vid Stadshuset uppfyllde inte kraven på tillgänglighet och trafiksäkerhet. Stora trafikflöden, bussar, cyklar och gående skapade stora problem. Gatumiljön vid Stadshuset var rörig och osäker samt uppfyllde inte de krav på gestaltning runt Stadshusets omgivning.

Stadshuset har stora kulturhistoriska värden och en unik ställning i stadens byggnadsarv. Det bestämdes att alla förändringar skulle göras med stor varsamhet och känsla för Stadshusets kulturhistoriska värden. Särskilda krav ställdes därför på de arkitekter, konsulter och entreprenörer som skulle utforma och genomföra åtgärderna.

Olika idéförslag har tagits fram och samråd har skett med Stadsmuséet, Skönhetsrådet, Stadshusets lokalansvariga och visningsenhet, gatu-och fastighetsnämndens handikappråd, Kungsholmens stadsdelsförvaltning m fl. Det förslag som låg till grund av ombyggnaden av gatumark har godkänts av alla berörda parter.

Genomförandebeslut behandlades i trafiknämnden 2003-03-11. Kontorets tjänsteutlåtande i ärendet godkändes.

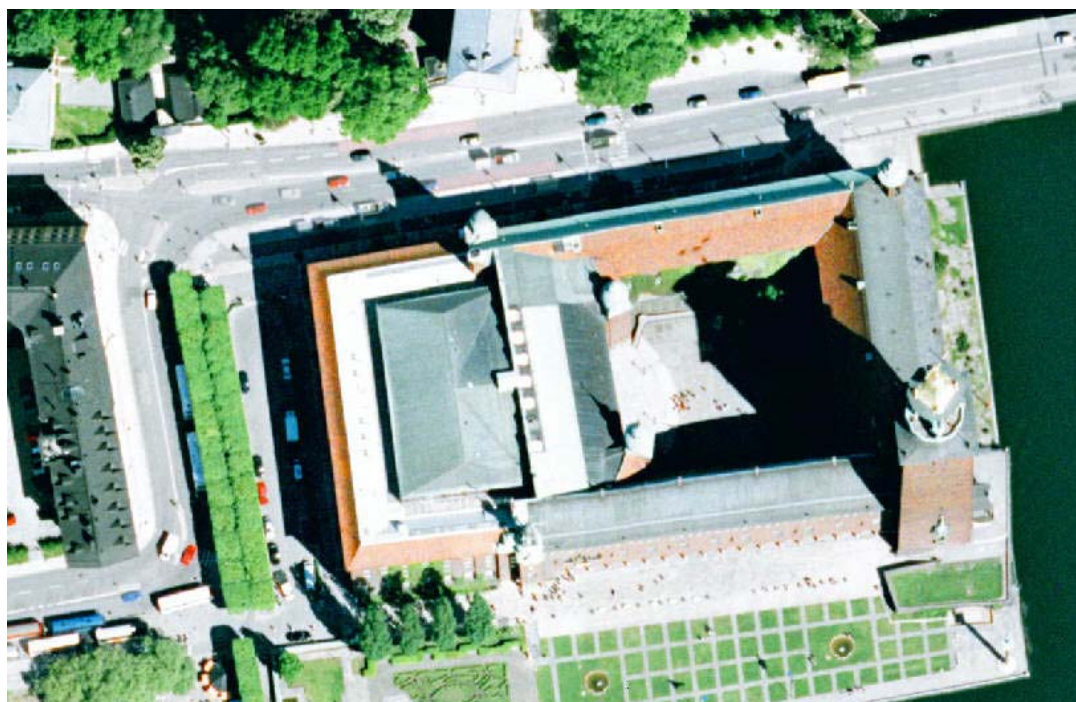
Befintlig situation

Till våren 2004 har ombyggnad av gatumarken vid Stadshuset färdigställts. Ombyggnaden resulterade i att på Hantverkargatans södra gångbana finns idag en mer tydlig och säker åtskillnad av gång-och cykeltrafiken.

En långsgående upphöjd och bred yta av stor gatsten markerar en möbleringszon med belysningsstolpar och tydliggör separeringen mellan gående och cyklister. Vid övergångsställen och mot entréer finns ett tydligt ledstråk med kantsten och granithällar. Gång- och cykelbanorna är belagda med asfalt som det var från början 1923. Ett nytt smidesräcke urskiljer och markerar upp cykelbanan vid busshållplatsen och vid övergångsstället.

På Ragnar Östbergs plan togs den nedslitna gräsytan bort och ersattes med en yta för angöring, parkering och lastzon. Denna nya trafikyta är inramad med en låg formklippt ligusterhäck inom samma form och kantsten som den ursprungliga gräsytan hade 1923. Utmed Stadshusets västra fasad återskapades en bilfri gångyta och entrézon med soffor, cykelparkering och ny belysning.

Gångbanan närmast Ragnar Östbergsplan vid Café Eldkvarn kommer att få en ny utformning i samband med upprustningen av kajpromenaden. Genomförandebeslut behandlades och godkändes av trafiknämnden 2006-05-16. Café Eldkvarn kommer att flyttas söderut och gångpassagen förbi cykelbanan mot stadshuset ska breddas. Denna åtgärd förbättrar gåendes säkerhet.

Figur 1. Ortofoto över Stadshuset

Analys och konsekvenser

Efter samråd med berörda parter, bland annat Stadsmuséet, har ett förslag tagits fram som uppfyller stadens krav på tillgänglighet, trafiksäkerhet och varsamhet vid Stadshuset idag.

Efter ombyggnaden bedöms trafiksituationen vid Stadshuset som mycket säkrare än innan. Ett markerat övergångsställe vid Stadshusets entré uppmärksammar cyklister och dämpar deras hastighet. Övergångsstället och de två gångpassagerna över cykelbanan leder gångtrafikanterna mellan södra och norra gångbanan.

Trafikkontoret har diskuterat flera förslag på hur trafiksäkerheten vid Stadshuset kan bli ännu säkrare.

Ett förslag gällde att göra om gångpassagerna till övergångsställena enligt ”Stockholmsmodellen”. Åtgärden är dock inte motiverad eftersom avståndet mellan passagerna och övergångsstället är för litet. Studierna på platsen visade att säkerhetsproblemen för gående inte uppstår på grund av att det finns bara ett markerat övergångsställe och två omarkerade gångpassager, utan att de gående korsar cykelbanan på andra ställen där de inte skulle korsa den och utsätter med detta beteende både cyklister och sig själva för fara. Förklaringen till beteendet kan vara att gående inte upplever det farligt att korsa cykelbanan. Cykelbanan och övergångsställena är tydligt markerade och separeringen utgörs med hjälp av kantsten och refuger med avvikande material.

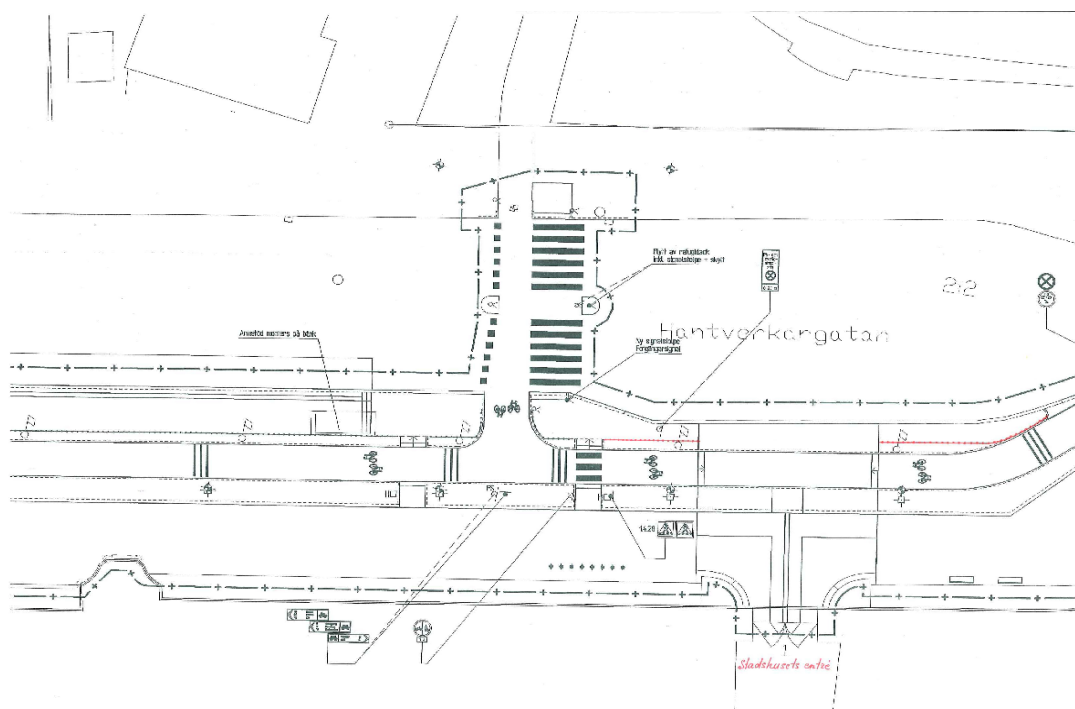
Det är svårt att få alla cyklister att stanna vid en röd signal om det känns omotiverat. Vid Stadshuset gäller konflikten mellan gående och cyklister, det finns ingen biltrafik inblandat. Trafikkontoret anser inte att uppsättning av trafiksignaler som ska reglera gång- och cykeltrafiken kommer att öka trafiksäkerheten. De tidigare genomförda undersökningarna har visat att ett av de grundläggande problemen med cykeltrafik och trafiksignaler är att många cyklar mot rött. Fler cyklar mot rött när det känns omotiverat att stanna i jämförelse med andra ställen. Man kan nämna att Trafikkontoret försöker undvika signalreglering även i mindre trafikerade korsningar för att höja trafiksäkerheten och förbättra framkomligheten på de viktiga cykelstråken.

Det trafiksäkerhetshöjande åtgärd som Trafikkontoret härmed föreslår är att förlänga räcket, som avgränsar cykelbanan och norra gångbanan vid busshållplatsen och vid övergångsstället. Förlängningen kommer att sträcka sig österut, med en öppning i höjd med Stadshusets entré. Denna åtgärd kommer att förhindra gående att korsa cykelbanan utanför de anordnade passagerna och ska bidra till ökad säkerhet.

Nackdelen med förslaget är att räcket kan minska den norra gångbanans kapacitet vid bussupställningsplatsen. Gångbanan idag, öster om övergångsstället, är mycket mindre än på västra sidan. Åtgärden kan bidra till försämrad framkomlighet för på- och avstigande passagerare. Bussupställningsytan används också av taxibilar i samband med besök till Stadshuset. Det anses mer attraktivt att ha en öppen yta mot Stadshuset både utifrån estetisk- och kulturhistorisk synpunkt.

Trafikkontoret lägger i nuvarande situation dock en större vikt avseende säkerheten för stadshusets besökare och stadens invånare, som går och cyklar förbi Stadshuset.

Efter att åtgärden genomförs kommer trafikkontoret att utföra en utvärdering om säkerhetsförhållandena för alla trafikantgrupper har förbättrats. Om resultatet skulle visa att det inte är tillräckligt med uppsättningen av räcke för att säkerheten för trafikanterna vid stadshuset skulle fungera bättre, kommer trafikkontoret att genomföra ytterligare åtgärder.

Figur 2. Skiss med förslag på förlängning av räcke

Trafikkontorets förslag

Trafikkontoret föreslår att trafiknämnden som svar på skrivelsen överlämnar och åberopar detta tjänsteutlåtande.

Slut